

2005 - fluturasi, victorii si vanatai pe campul de batalie al libertatii de exprimare

- raport de activitate¹ al Agentiei de Monitorizare a Presei - Academia Catavencu -

Dupa un electrizant an electoral, 2005 se anunta un an mai calm. Ei bine, da, a fost mai calm, dar nu de plaja. Ba am incasat si cateva dusuri reci. Asa, in mare, numarul atacurilor impotriva ziaristilor, a libertatii presei s-a redus. Agentia de Monitorizare a Presei (AMP) si-a concentrat efortul pentru valorificarea lunii de miere cu noua guvernare si a incercat sa promoveze acte normative pe care puterea - indiferent de culoare - nu le mai inghite dupa ce si-a consolidat fundul in jilt. Dupa cum se va vedea mai jos, am marcat mai putin decat am incasat. Si am mai pus umarul la promovarea unor norme interne ale comunitatii ziaristilor, ca sa nu le mai poarte de grija politicienii ca sunt prea fara nici o lege.

1. FREEEX e mama ranitorilor. Este departamentul care supravegheaza conditia ziaristului, a libertatii de exprimare. Este activitatea in virtutea careia noi suntem reprezentantii in Romania ai Asociatiei Reporteres Sans Frontieres. (Programul Freeex a fost sustinut de Ambasada SUA la Bucuresti si de Philip Morris - Romania)

Schimbari legislative

Legea radioului si a televiziunii. Am lucrat, impreuna cu alte organizatii si cu reprezentanti ai institutiilor publice la un set de principii care sa foloseasca legiuitorului pentru a reduce posibilitatea de interventie a politicului in spatiul editorial. Legiuitorul si-a bagat picioarele: daca, cu chiu, cu vai, un proces legislativ a fost urnit, el a fost constant si eficient boicotat de toata clasa politica. Asa ca, in cele din urma, rezumand, actuala putere politica a facut exact ce a facut precedenta: a inlocuit oamenii si a lasat legea defecta. Nici un parlamentar nu-si doreste un radio si o televiziune publice puternice, independente, pentru ca toti vor un electorat usor de manipulat. Tradare - am strigat si am aruncat in ei, de la balconul Camerei Deputatilor cu manifeeste: "SRR si TVR - servicii publice, nu servicii politice".

Legea achizitiilor publice. Aici am marcat. Guvernul Tariceanu a reactionat pozitiv la insistetele unui grup de ONG-uri in care ne-am fluturat si noi lancea si ideile: a fost modificata legea pentru a face procesul achizitiilor de publicitate din fonduri publice mai transparent si mai responsabil. Adica am redus posibilitatea utilizarii publicitatii din banii nostri pentru mintirea noastra.

Calomnia si Codul Penal. Asta-i, cred, cel mai vechi razboi cu vreo lege. Daca fosta noastra colega de campanie de la APADOR - CH devenita Ministru al

Justitiei a produs un proiect de Cod Penal din care calomnia (si alte bazaconii) sunt eliminate, in Parlament proiectul zburda ca rama in desert.

Rapiri, batai, amenintari. Anul 2005 a fost anul rapirii. Am sarit in ajutorul ziaristilor rapiti cu mijloace recomandate de Reporteres Sans Frontieres (RSF) - organizatie cu o experienta mai mare: manifestari publice, contact strans cu autoritatile; cu ajutorul RSF, colegul nostru Razvan Martin a organizat o conferinta de presa si la Paris.

Atacurile directe asupra ziaristilor au fost mai putine si mai putin grave decat in 2004 (au fost documentate 7 cazuri in care agresorii au fost oameni de afaceri, suporterii de fotbal si un primar); au fost inregistrate 4 cazuri de amenintare si 6 de obstructionare a accesului la informatii de interes public, 7 de violari ale libertatii de exprimare. In 7 alte situatii AMP a acordat sprijin ziaristilor tarati in procese.

Campanii publice. 3 Mai, Ziua Mondiala a Libertatii Presei: cateva mii de Bucuresteni au vizitat corturile a peste 30 de redactii si organizatii de media din targul presei in fata Teatrului National; tot acolo, 3 trupe cu mesaj social separat au oferit un concert; evenimentul a fost prelungit cu Saptamana libertatii de exprimare: graffiti la liber pe zidul Parlamentului; 4 intalniri ale studentilor cu politicieni, ziaristi romani si straini si diplomati straini in cluburi in care au si ramas, apoi, pentru concerte rock/punk/hip-hop. (Evenimente organizate impreuna cu Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI), Centrul Roman pentru Jurnalism de Investigatie (CRJI) si Asociatia pentru Protectia si Promovarea Libertatii de Exprimare (APPLE); sponsori Societatea Romana de Radio, GFS, Imprimeria Nationala, Coca Cola Romania, Murfatlar)

Pe 28 septembrie, am organizat, impreuna cu CJI si APADOR CH conferinta "*Confidentialitatea contractelor de interes public*" - cu participare din partea guvernului, a parlamentarilor, ONG-urilor si jurnalistilor (Alo, Bechtelule, ma azi?). Tot in septembrie - 5 - AMP, CJI si COM s-au intalnit cu presedintele tarii, Traian Basescu, pentru a discuta problemele presei din provincie; in 18-19 decembrie a avut loc, in organizarea CJI si AMP, conferinta COM pe tema "*Copyright sau Copy/Paste*" (finantator Fundatia Konrad Adenauer)
Conferinte si asistenta internationale. Reprezentantii AMP au tropait prin Europa pe la 6 conferinte; doi membri au acordat asistenta unui program derulat de Freedom House in Nigeria. E bine?

2. Minoritati

"Acces pentru toti" - a fost o campanie de accesibilizare a capitalei pentru persoanele cu dizabilitati motorii; a fost initiata de ANPH si cu siguranta ca va amintiti de convoiul de scaune pe roti cu care s-au deplasat vreo 20 de persoane publice in frunte cu Jonathan Scheele prin Bucuresti; ca sa plantam adanc in memorie problema unor bucuresteni arestati in 15% din oras; am mai pus de un concert in Piata Universitatii si un autobuz care a bantuit prin urbe oprind in statii atat cat sa constate pasagerii ca are rampe pe care nu se pot cocota; a mai fost si o gala de premiere a celor mai accesibile/inaccesibile institutii. (sponsori: Primariile sectoarelor 3 si 6, Alcatel Romania, Humanitas Educational, SC Maria Piscine, Fundatia Sera Romania, Institutul de Arhitectura Ion Mincu)

"Romii victimele holocaustului". Romii au fost uitati din legea pentru aprobarea OG 31/2002, lege in care victime ale Holocaustului sunt considerate a fi fost doar evreii. AMP a decansat o campanie de recuperare a adevarului, pentru a fi inclusi si romii intre etniile care au fost victimele rasismului in timpul razboiului mondial; legea, care ajunsese pe biroul presedintelui pentru promulgare, a fost intoarsa in Parlament.

3. Monitorizarea presei. *"Mesajul politic in mass media"* a insemnat 8 luni de monitorizare a echilibrului mediilor fata de protagonistii vietii politice. S-a constatat ca in primul an de dupa alegeri, posturile de televiziune, stirbe rau pana in 2004, si-au recuperat coltisorii. (finantator Ambasada SUA). *"Prezenta impactului integrarii in UE in mass media"*; daca ziaristii relateaza intr-o masura modesta despre procesul integrarii, sigur ne lasa in ceata in ce priveste ceea ce ne asteapta concret. (finantator Ambasada Marii Britanii). Au mai fost monitorizate *Abuzurile impotriva Copiilor* (Salvati Copiii) si prezenta *HIV SIDA in presa scrisa centrala si locala* (Romanian Angel Appeal)

4. Educational. *"Mediasis"* (sistem integrat de mass media pentru liceu) este o campanie de vaccinare antimanipulare pe care am declansat-o inca din 1996; in urma cu cativa ani am reusit sa convingem Ministerul educatiei sa includa in Curricula de liceu o noua disciplina, "Competenta in mass media"; profesori din peste 120 de licee au beneficiat de asistenta pentru a fi initiati in programa acestei discipline; anul acesta am produs un nou instrument pentru profi - *Competenta in mass media - ghidul profesorului*, care va fi utilizat intr-o campanie de training. Parteneri: Ministerul educatiei si cercetarii si Editura Humanitas Educational; finantatori Ambasada SUA si Open Society Institute Budapesta. Elevi din 5 licee bucurestene au primit antrenament pentru *Transparenta din adolescenta*: cum sa folosesti legile trasparentei impotriva parintilor si profesorilor si tusti cu ele-n societate.

5. Anticoruptie Programul *"Transparenta fondurilor europene in Romania"* a mobilizat 6 organizatii interesate de ce se intampla cu banutii care vor veni in valuri tot mai mari peste noi. O retea nationala de ziaristi (special pregatiti) va monitoriza corectitudinea procesului; cateva ONG-uri vor da ghes primarilor sa supuna dezbaterii publice proiectele pentru care vor sa ceara eurobani. Consorțiul de organizatii (Asociatia Pro Democratia, Fundatia Parteneri pentru Dezvoltare Locala, CRJI, APPLE, Institutul Roman de Training si AMP) a incheiat un protocol de colaborare cu Ministerul Finantelor Publice in care MF se angajeaza sa puna la dispozitie toate informatiile relevante si sa reactioneze la cazurile semnalate de consorțiu. (finantator Open Society Institute Budapest)

Echipe AMP: Dan Bărbulescu, Paul Chioveanu, Ionuț Codreanu, Miruna Cugler, Gabriel Dobre, Nicoleta Fotiade, Liana Ganea, Oana Ganea, Răzvan Gheorghe, Luciana Ghica, Lucian Gutu, Mugur Ciumageanu, Ramona Lupu, Razvan Martin, Ciprian Necula, Mihai Popa, Ruxandra Radulescu, Alin Stancu, Sorin Tita Calin, Cristian Tatu, Mircea Toma, Teodora Zabava

Voluntari: Elena Diaconu, Anca Dumitrascu, Elena Dumitrascu, Corina Murafa, Dorin Sfrijan și Oana Toiu

Colaboratori : Diana Darac, Silvia Damian, Cristina Dăescu, Ionuț Dulămiță, Maria Floricică, Magda Matache, Cristina Munteanu, Mihaela Olteanu, Andreea Savu, Andrei Sendrea, Adina-Mirela Stan și Raluca Voicu

Experti: Florin Botonogu, Ovidiu Budusan, Dorina Chiritescu, Michele Kelso, Florin Manole, Dragos Penca, Petre Petcut, Angela Tesileanu

Mulumim: Elisaveta Patrascu, Vasilica Maxim

ⁱ Raportul de activitate al Agentiei de Monitorizare a Presei - Academia Catavencu a fost publicat in nr.51, 28 decembrie 2005 al revistei Academia Catavencu.